

งานมหกรรมคุณภาพ (QUALITY CONFERENCE) ครั้งที่ 31

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันศุกร์ที่ 30 สิงหาคม 2567

บูรณาการกระบวนการทำงานด้วยมิติคุณภาพ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน...สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

ลดขั้นตอนและพัฒนากระบวนการประเมินการรอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อน

นางสาว รุ่งทิวา สิทธิอุดมสุข

งานการพยาบาลสนับสนุนการรักษา ฝ่ายการพยาบาล

ที่มาและเหตุผล

สาเหตุของโรคไตวายเรื้อรังส่วนหนึ่งมาจากโรคเบาหวาน ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 1 เป็นผลมาจากการทำลายเซลล์ที่ผลิตอินซูลินในตับอ่อน ทำให้ผู้ป่วยต้องฉีดอินซูลินวันละหลายครั้ง ผู้ป่วยกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดปลูกถ่ายไต-ตับอ่อนพร้อมกัน การปลูกถ่ายตับอ่อนนั้นเป็นวิธีเดียวที่สามารถรักษาผู้ป่วยให้หายขาดจากโรคเบาหวานชนิดที่ 1

ผู้ป่วยที่รอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อนภายหลังผ่านการคัดกรองจากพยาบาลประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะ ต้องส่งพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา คือ อายุรแพทย์โรคไต อายุรแพทย์โรคต่อมไร้ท่อและเมแทบอลิซึม ศัลยแพทย์ปลูกถ่ายอวัยวะ เพื่อพิจารณาประเมินผู้ป่วยตามเกณฑ์ข้อบ่งชี้การปลูกถ่ายไต-ตับอ่อนของศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทยและตามเกณฑ์แนวปฏิบัติการปลูกถ่ายไต-ตับอ่อนของศูนย์ปลูกถ่ายอวัยวะ รพ.รามาธิบดี มีขั้นตอนการประเมินหลายขั้นตอน ส่งผลให้ระยะเวลาการประเมินก่อนเข้าสู่การรอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อนล่าช้า ผู้ป่วยเกิดความไม่พึงพอใจ ต้องมาติดต่อกว่า 8-10 ครั้ง เริ่มท้อแท้ หดกำลังใจ (จากสถิติจำนวนผู้ป่วยที่รอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อน ในปี 2564=4 ราย ปี 2565=4 ราย ปี 2566=9 ราย พบว่า ระยะเวลาการประเมินก่อนเข้าสู่การรอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อนเฉลี่ย 12-18 เดือน เมื่อเทียบกับผู้ป่วยรอปปลุกถ่ายไตเฉลี่ย 6 เดือน)

ทีมหน่วยพยาบาลประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะคำนึงถึงการพัฒนากระบวนการเข้าถึงกระบวนการปลูกถ่ายไต-ตับอ่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการลดขั้นตอนและพัฒนากระบวนการประเมินการรอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อน โดยมีการลดขั้นตอนที่เป็น waste time ปรับขั้นตอนการประเมินและสร้าง lab ชุด เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าสู่กระบวนการรอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อนได้เร็ว เกิดความพึงพอใจ และเป็นการสร้างการมีสุขภาวะและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี

วัตถุประสงค์

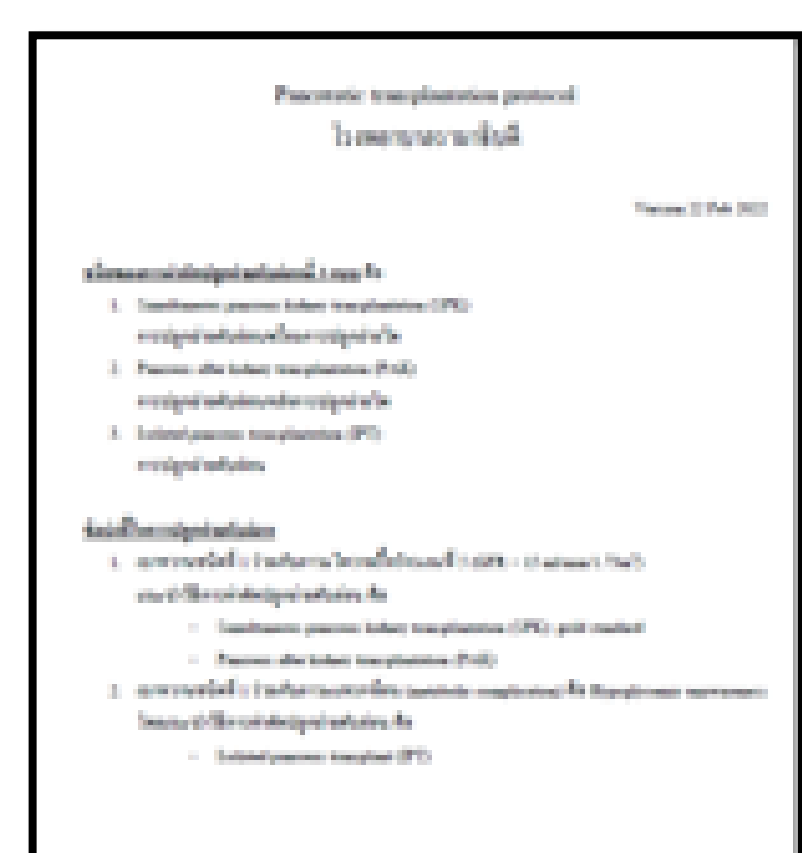
1. ลดระยะเวลาการประเมินการเข้ารอปปลุกถ่ายไต-ตับอ่อน
2. ลดขั้นตอนการประเมินเพื่อปลูกถ่ายไต-ตับอ่อน
3. เพิ่มความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ผลการปฏิบัติการ

ตัวชี้วัด	ก่อน ดำเนินการ	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี)						
		เป้าหมาย	หลังดำเนินการ					
			มี.ค.- ก.ค.64	ส.ค.- ธ.ค.64	ม.ค.- มิ.ย.65	ก.ค.- ธ.ค.65	ม.ค.- ก.ค.66	ส.ค.- ก.พ.67
ระยะเวลาเฉลี่ยการประเมินการเข้า รอปปลูกถ่ายรับไต-ตับอ่อน	12-18เดือน	6 เดือน	10 เดือน	12 เดือน	6 เดือน	4 เดือน	8 เดือน	4 เดือน
ขั้นตอนการประเมินเพื่อปลูกถ่ายไต- ตับอ่อน	8 ขั้นตอน	5 ขั้นตอน	8 ขั้นตอน	8 ขั้นตอน	5 ขั้นตอน	5 ขั้นตอน	5 ขั้นตอน	5 ขั้นตอน
อัตราความพึงพอใจของผู้รับบริการ	80%	≥ 90%	85%	85%	98%	100%	100%	100%

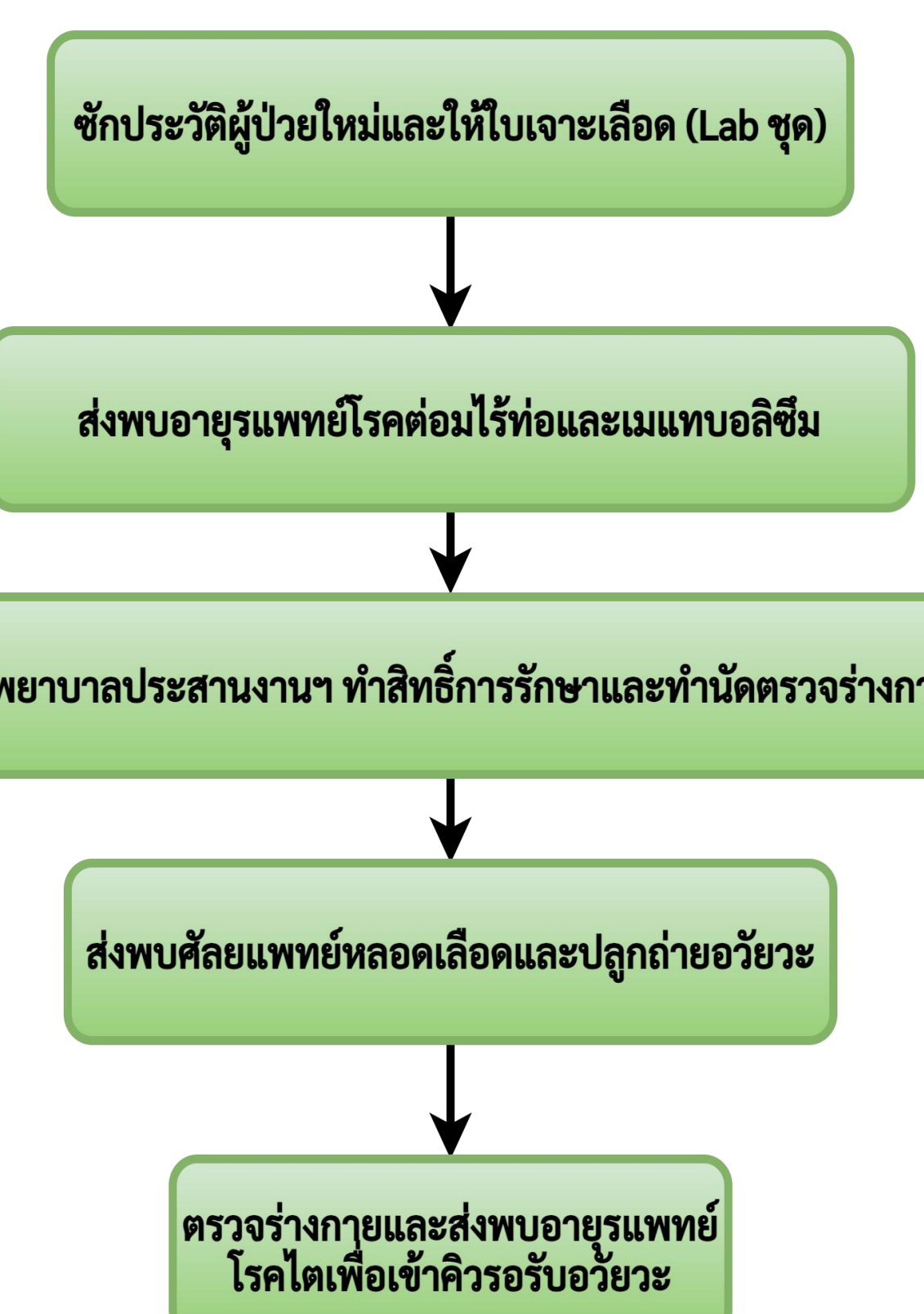
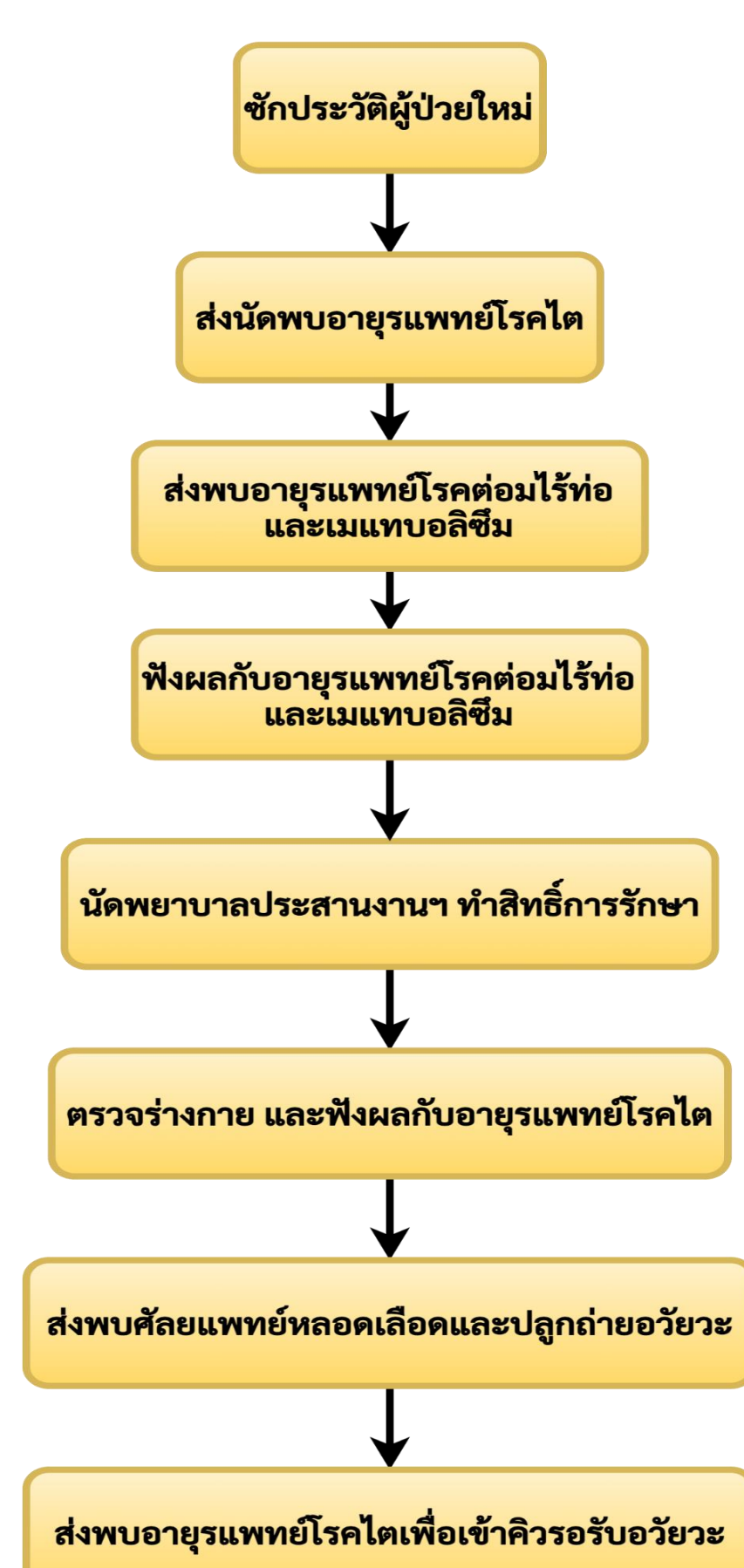
กระบวนการปรับปรุง

จัดทำแนวปฏิบัติการผ่าตัดปลูกถ่ายไต-ตับอ่อน

ปรับขั้นตอนการส่งพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

สร้าง lab ชุด

สรุป

ปัจจัยความสำเร็จ : การทำงานเป็นทีม เนื่องจากต้องมีการประเมินจากแพทย์เฉพาะทางหลายหน่วย จำเป็นต้องมีการสื่อสารและการประสานงานที่ดี เพื่อไม่ให้ผู้ป่วยสับสน และมีการประเมินซ้ำซ้อน
ปัญหาและอุปสรรค : การปลูกถ่ายไต-ตับอ่อน เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ทางคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดียังไม่เคยผ่าตัดปลูกถ่ายมาก่อน